

WARD RUYSLINCK

PIETER AERTS

HET GETEMPERD STAAL

Met een amicale groet
aan Frits en Ans,

Ward

4.5.2008

Kunstkamer, Kultuurdagen 1952

Galerij der Jongeren, Nederokkerzeel

Ik heb dus de eer en het genoegen u, bij gelegenheid van de poëzieprijsvraag uitgeschreven door de Kunstkamer naar aanleiding van de Kultuurdagen 1952, de laureaat Pieter Aerts voor te stellen.

Ik zal het onvruchtbare gebruik niet overnemen, dat er in bestaat het publiek te overrompelen met een massa overbodige anecdotische, biografische of bibliografische gegevens. Verwacht van mij dus niet dat ik u ga vertellen waar en wanneer Pieter Aerts geboren is, in welke straat of op welke verdieping hij woont, welke de kleur van zijn haar is, welke de maat van zijn schoen is of van wat hij het meeste houdt, van gerstebier of van appelwijn. Want ik ben het roerend eens met Goethe, die zegde « Wer der Künstler sei und wo er sich aufhalte interessiert die Menschen mehr als was er gemacht hat », onder eigen woorden dus « Wie de kunstenaar is en waar hij woont, boezemt de mensen meer belang in dan wat hij voortgebracht heeft ». Ons interesseert, in dit geval, alleen « wat de kunstenaar voortgebracht heeft ».

En ik ben er in de eerste plaats van overtuigd dat de meesten onder u vreemd staan tegenover het werk van Pieter Aerts, indien zij zelfs ooit de naam Pieter Aerts gehoord hebben. Welnu, stel u maar dadelijk gerust : het is uw eigen schuld niet dat u, bijvoorbeeld door een gemis aan belangstelling, niet vertrouwd zijt met het werk van deze jonge dichter. Ik denk dat het de schuld is van Aerts zelf. De schuld van iemand die een weinig wantrouwig staat vooreerst tegenover het publiek, en vervolgens tegenover zichzelf. Een goed jaar geleden vroeg ik hem nog wanneer hij nu eigenlijk van plan was eens een dichtbundel in het licht te geven, en als antwoord kreeg ik dat hij zich nog lang niet zelfzeker genoeg voelde en dat hij, alles welbeschouwd, daarmee nog wat wou wachten. Ongeduldig als ik toen was, begreep ik zomaar niet op wát hij nog wou wachten. Maar nu, nu ik Introitus, zijn debuut, gelezen heb, nu wordt me meteen duidelijk de betekenis van het

parool « wachten ». En hiermee raken we reeds onmiddellijk een eerste, opvallend kenmerk van hem aan : zijn zin voor zelfkritiek, die hem voorzichtig en zonder overijldheid doet handelen. Aerts is een eclecticus. Bij hem groeit ieder vers met een uiterst langzaam vormingsproces en onder een voortdurende, waakzame aandacht, en bijna altijd staat hij met schaaft en vijl klaar. Zelden is hij geheel tevreden, omdat hij ook weet dat een vers nooit volmaakt is, doch steeds de volmaaktheid benaderbaar.

Wie bekend is met zijn volledig, onuitgegeven werk, dat naar mijn schatting, een zestig à zeventigtal verzen omvat, die weet ook met welk een strenge keuze hij zijn Introitus heeft samengesteld. Gewikt en gewogen heeft hij het zestig à zeventigtal verzen, de beste tien ervan geduldig bewerkt en herwerkt, zolang tot ze een enigszins bevredigende graad van zuiverheid bereikt hadden. Ik herinner mij het gedicht Ophelia, dat in drie verschillende versies werd uitgehouwen, zonder dat één van deze drie genade in de ogen van de dichter vond. Ten slotte werden de drie versies versmolten tot één enkele, die dan de uiteindelijke Ophelia werd zoals ze in Introitus is opgenomen, en ik twijfel er sterk aan of ook deze Ophelia hem nu geheel zal bevredigen.

Het zou inderdaad verkeerd zijn te denken dat een vers, en niet alleen een vers, maar om het even welke artistieke schepping, gaaf en feilloos is van het ogenblik dat de adem der inspiratie er overheen gegaan is en dat het verder geen arbeid of technisch handwerk meer vereist. Verre van daar. Novalis heeft zijn « Hymnen an die Nacht » herhaaldelijk en zelfs met vlijt herwerkt, en ook Beethoven, om tot de muziek te gaan, voelde de noodzaak aan achtereenvolgens vier ouvertures voor zijn opera Fidelio te ontwerpen, waarvan alleen de vierde voldeed.

Daaruit volgt dat, dank zij deze wil en zucht naar vervolmaking, het vers ontzaglijk veel wint aan condensatie, aan samengebaldheid dus, aan vormvastheid en aan sonoriteit. Aerts zelf schreef me in een brief: « ...een vers moet zinderen gelijk getemperd staal ». Deze woorden zijn onwillekeurig een credo, hiermee heeft hij vrijwel volledig het wezen van zijn eigen poëzie bepaald, die op

vele ogenblikken evenzeer het werk is van een gedisponeerd dichter als van een vaardig kunstmid. En het eigenaardige is wel dat men zelden de naad van de smedingen en lassing en ontdekt of de uitbeitelingen en afrondingen voelt. Ritme, klank en beeld vormen een natuurlijke, spontane verschijning, al gewaagt Pieter G. Buckinx dan ook, wanneer hij het enkele maanden geleden in « 't Vrije Volksblad » over Aerts' eersteling had, van een « valse beeldspraak » en van « ongebonden verzen ». Maar, aangezien Buckinx hier niet preciseert, durf ik vermoeden dat het te doen was om een paar alleenstaande en inderdaad ietwat misgroeide gedichten, zoals « Rita Marita » en « Mezadja », die zeer duidelijk en onmiskenbaar opgevat waren volgens het precept Moens-Van Ostaeyen, welke dichters, in weerwil van hun genialiteit, toch ook niet overal waren vrij te pleiten van valse beeldspraak en ongebondenheid. Maar ja, quod Caesari licet...

Ik kan Aerts moeilijk anders noemen dan de dichter van het getemperd staal, en dat naar zijn eigen woorden. Luister bijvoorbeeld naar deze strofe uit het gedicht Angst :

Uw hand herschuipt de vruchtenschalen,
de wijn klokt in het glas... een rode vis
in de bokaal hapt naar de lucht.
En ieder ding krijgt ziel en fluistert,
krijgt hart... krijgt hart en zucht.

In dit opzicht staat Aerts zeer dicht bij Jan Van Nijlen, de Van Nijlen van de jeugdverzen : de wee moedig-rustige, eenzaam voelende dichter met het zuivere gevoel voor harmonie, met zijn voorkeur voor het doodgewone woord uit het alledaags gebruik, voor het getemperd woord en het getemperd beeld.

De poëzie van Aerts is in hoofdzaak stemmingspoëzie. Het geestelijk element, de vlam van openbaring der waarheid is er praktisch geheel in afwezig; Aerts is geen denker, geen Grüber, geen Forscher en zijn poëzie is evenmin opgebouwd volgens een bewuste methode of beredenering, ook stelt zij zich geen enkel

vooropgezet doel, zij is het doel zelf en beweegt zich naar zichzelf. Het is poëzie van het hart en van de ziel, méér nog van de ziel dan van het hart, een poëzie die zich vastzuigt aan de kleine details van het dagelijkse leven. Maar al deze details, samengebracht in hun mozaïek, geven de zin van het volle leven zo zintuigelijk mogelijk weer. En daardoor ook blijft dit dichtwerk zo eenvoudig en zo bescheiden. Ook de thema's, die gedurig wederkeren, zijn er op gericht de zin van het leven te verklaren van beneden uit, langs de geheimzinnige ziel, de kern van mensen, dieren en dingen om, thema's zoals de vrouw, de dood, de strijd tegen de bindende regelmaat van het leven, dus alleszins klassieke thema's, en klassiek veronderstelt hier ongetwijfeld romantisch, die echter bij Aerts zonder pose of zonder navolging zijn uitgewerkt. Ik zou tal van verzen kunnen aanhalen om dit te illustreren, doch ik zal dat niet doen, omdat de poëzie van Aerts uitsluitend instinctieve schoonheidswaarde heeft en zich om zo te zeggen niet leent tot ideologische beschouwingen, zij is de ritmedruis van het leven zelf, men ondergaat ze als verheffing, als strijd of als ontgoocheling, maar men ondergaat ze, doodgewoon en fataal.

Wel wil ik terloops wijzen op de ontroerende vrouwenfiguren, wier tragiek hij op buitengewoon zuivere en ontroerende wijze in klank en ritme heeft omgezet. Ik vernoemde reeds Ophelia, Rita Marita en Mezada. Daarbij voegt zich Galathea en de vrouw X, de onbekende waarde Vrouw, het symbool Vrouw. Al deze vrouwen zijn niet minder dan een omzetting van genoten of geleden persoonlijke ervaringen tot algemeen menselijke waarden, het zijn standaardvrouwen, uit hun historisch of mythologisch verband weggerukt en niet langer te vereenzelvigen. In dit verband wil ik hier herinneren aan Urbain Van de Voorde, wiens onlangs verschenen bundel « De Gelieven » eveneens vrouwenfiguren opvoert, waardoor de dichter tracht op nagenoeg identische wijze de verschillende aspecten der liefdestragiek te symboliseren. Alleen is het werk van Van de Voorde psychologisch rijper, wat ook niet anders kan, gezien het verschil in leeftijd tussen beide dichters. Vrouwen zoals Rita Marita en Mezada zijn bij Aerts

zelfs niets anders dan bedenksels uit de verbeelding, een ontzelve-
ging tot de uiterste consequentie dus. Een dergelijk verschijnsel
doet zich bijvoorbeeld ook vaak voor bij Van Ostaeyen. Diens
Amarillis in de Zeer Kleine Speeldoos is ook maar een fictie, een
klankbel drijvend van het hart naar de mond.

Van grote betekenis in het werk van Aerts is de erotiek. En
hierin ook is hij een exponent van zijn tijd, al blijkt de erotiek die
hij beoefent niet de som te zijn van triviale ongezonde sexuele
sentimenten zoals bij de meeste van zijn jonge tijdgenoten.
Misschien houdt zijn erotische poëzie het midden tussen de erotiek
van Paul Verlaine en de erotiek van Karel Van de Woestijne.
Inderdaad, bij Aerts leiden de liefdesverhoudingen soms tot een
spel zonder meer, in een atmosfeer van parfum en ritselende
rokken, ik denk bijvoorbeeld aan het gedicht « Spielerei » of het
ietwat té realistische « Ballade van een Publieke Vrouw », soms
echter groeit de liefdesverhouding uit tot een tragisch conflict,
waarbij de mens tracht te ontsnappen aan de vloek der zinnelijke
onbevredigdheid, het conflict van de Modderen Man. Hier valt
nochtans onmiddellijk op dat Aerts, om tot deze uitdrukking te
komen, zich helemaal niet bedient van de gebruikelijke erotisch
woordkeuze of de gewaagd-reële beeldvorming. Wonder genoeg,
de drift schuilt veelal in een onschuldige bloem, nochtans een
embleem van puurheid en onschuld, of in een vogel, een lied of
een lach. En wat nog veel wonderbaarder is : zijn drift bezoedelt
de bloem niet of verlamt de vogel niet, het lijkt wel integendeel
alsof de bloem hém zuiver maakt en de vogel hém boven alles
doet uitstijgen. Zijn drift lost zich waarachtig op in om het even
welk ding dat zich opdringt : geen neervallen in eindeloze
zwijnerijen, waarbij de schunnigheden uitvloeien gelijk olie-
vlekken en het gedicht doen stinken tot aan de laatste versregel.
Integendeel, de pointe, de slotverzen, doen bij Aerts over het
algemeen denken aan een bevrijding, al zij het ook een tijdelijke
bevrijding — dus geen loutering in het Bergmeer, zoals bij Van de
Woestijne, doch eenvoudig het zachte opheffen van het hoofd,

herademend zoals bij de zieke die tot het besef komt dat hij geneesbaar is.

Dat Aerts niet altijd en overal dit heldere klankvolume weet vol te houden dat me er toe aangezet heeft hem tot één der meest beloftevolle jongeren te rekenen, is waar. Maar het doet alleszins weinig afbreuk aan het oordeel dat we reeds over hem als kunstenaar gevormd hebben. Welke dichter heeft geen tijdelijke inzinking gekend, ik zou haast durven beweren dat ze noodzakelijk zijn, deze periodische devaluaties in het kwalitatief en kwantitatief productievermogen van de dichter. Het is een louteringsovergang naar rijper en hoedaniger werk. Er is een nacht nodig opdat de dag zou kunnen doorbreken, dit is een natuurlijk verschijnsel aan vaste levenswetten gebonden. Heeft Gezelle, naast zijn onvergetelijke en ongeëvenaarde zangen, niet veel minderwaardige poëzie geschreven, die gelijk een harde weer in het zachte gepolierde hout van zijn glanzende genialiteit zit. Maar het zijn de weren die het hout bijeenhouden. En heeft Gezelle niet dertig jaar lang gezwegen, opdat zijn stem nadien luider en met meer overtuiging zou worden gehoord?

Zopas nog heeft Aerts (al ligt het allerminst in mijn bedoeling hém, Aerts, naast Gezelle te plaatsen) een min of meer ernstige crisis in die zin doorgemaakt, en wel vlak vóór de uitgave van *Introitus*, dat waarschijnlijk de inzet van een tweede fase in zijn ontwikkelingscurve betekent (de eerste fase bestaat uit onuitgegeven en weinig persoonlijk jeugdwerk van vóór '49). In verband met deze innerlijke crisis schrijft hij me in een brief: « Ik heb niets, nog geen slecht gedicht om je te sturen, Hoe het komt? Och, vraag het me niet. Ik beken, vriend, dat ik begin te twijfelen. Sinds de Melaatse is er niets uit mijn pijn gekomen. Heeft de poëzie haar rekening met mij vereffend, ben ik zelf melaats geworden? ». Aldus schrijft hij. En als een vreemde ironie, als een logenstraffing van dit ontroerend gebrek aan zelfvertrouwen, verschijnt nauwelijks een maand later *Introitus*, zijn eerste kleine bundel doch met grote verwachtingen — en dat is nog niet alles: nauwelijks enkele weken later volgt de bekroning van het gedicht

« De Melaatse », waarvan hij zelf getuigde dat het de laatste worp was sedert verscheidene weken. Misschien zal hij zelf nu ook wel ingezien hebben dat het tempo waaraan een kunstenaar werkt geen maatstaf is voor zijn erkenning, en dat een dichter nooit zal veroordeeld worden omdat hij te weinig schrijft of te lang het stilzwijgen bewaart. Een dichter mag acht en negentig banale, vlakvloerse gedichten gemiskraamd hebben en twee zeer verdienstelijke gedichten met het bloed van zijn hart geschreven, zijn dichterschap is bevestigd. En ik geloof nu niet dat de jury zich zal vergist hebben, wanneer zij de Melaatse voor de erepalm liet in aanmerking komen, al ben ik persoonlijk van oordeel dat Ophelia en Epische Suite, die ex aequo en bono samen met De Melaatse op de tafel der jury werden uitgeloot, misschien niet menselijker, maar dan toch gaver en representatiever zijn.

Laten we even het gedicht De Melaatse van wat naderbij beschouwen. Het gedicht is een monoloog, de klacht van een melaatse vrouw die de dood voelt naderen, doch een klacht vol deemoed en berusting. Misschien is het woord klacht verkeerd gekozen, want het enige wat op klacht zou kunnen wijzen zijn de droefheid en de overwonnenheid die uit het gedicht spreken, en die spreken trouwens uit al zijn gedichten. Zoals Mezadja, Rita Marita, Ophelia en Galathea is ook deze melaatse in bepaalde opzichten een heroïsche vrouw, een vrouw die niet langer gebonden is aan haar eigen leed, aan haar eigen bestaan. Eigenaardig genoeg, nietwaar, bij Aerts wordt de vrouw, de zwakke en bescherming behoevende vrouw, een symbool van sterkte, morele en psychische sterkte — al zijn vrouwen getuigen van een uitzonderlijke moed en wil tot overwinnen, terwijl de mannen over het algemeen iets hebben van zwakkelingen, gebonden aan zichzelf, hun eigen leed, hun hartstochten en gebreken. En ik zou bijna durven zeggen dat Aerts hier helemaal niet in tegenstrijd komt met de natuur of met de werkelijkheid, al moet ik dat dan ook in het nadeel van mijn eigen sekse bekennen. Zelfs Ophelia, hoe vreemd ook, zou ons moeten voorkomen als een schim van wanhoop, moedeloosheid en zwakheid, maar zelfs in haar

ontstellende tragedie straalt zij een wonderbare heroïsche grootheid af, alsof juist door haar moedeloosheid en haar grote wanhoop de nadruk gelegd wordt op de onbegrensde van haar trouw en haar liefde, en dus par définition op haar heldhaftige grootheid. Neen, Aerts kan de vrouw niet klein maken, zij is voor hem, en dat moet zij toch voor ons allemaal zijn, véél meer dan een seksueel tegenwezen of naar de woorden van Nietzsche « een dier met lange haren en een kort verstand ».

Luister naar de aanhef van de Melaatse :

Ik voel : de dood komt nu wellicht
zoals een groot licht over gans de wereld.
Geen pijn martelt mijn aangezicht ;
de dood komt wijl ik luister naar de merel
en 't kind bemin dat druiven plukt
voor mij en voor de glazen vruchtenschalen
en bloemen voor de vaas die opgesmukt
naast 't kruis zal staan waarrond de kaarsen stralen.

We hadden dus ook hier weer kunnen verwachten dat Aerts van deze vrouw, die sterft aan een afschuwelijke ziekte, aangevreten door etterende en kankerende wonden, een beeld van ellende en menselijke ontredde zou gegeven hebben. Maar neen, de dood is niet eens een duisternis, zij is integendeel « een groot licht over gans de wereld »; en de vrouw voelt niet de minste pijn, gek toch, en zelfs in het aanschijn van de dood heeft zij nog aandacht voor de zang van een merel, voor een kind dat druiven plukt of voor bloemen. Hoe ontroerend-eenvoudig, bijna kinderlijk naïef. Maar hoe menselijk, hoe helder.

En in de derde strophe heeft een stralende hoop zelfs de laatste weemoed bijna verdrongen :

Wie zei dat ik niet meer genas?
De schaduwkringen vluchten langs de wanden.
Ik dacht dat sterven pijnlijk was,
maar zie hoe ik de zon ontvang in beide handen.

Sterven is almeteens niet zo smartelijk als zij wel gedacht heeft, het is bijna een vreugde.

En dan de beide laatste strophen :

Ik ben gelouterd en mijn haar hangt los —
zo heeft eens mijn beminde mij gevonden,
toen ik hem riep in 't slapend bos
en nog mijn naaktheid toonde zonder wonden.
De Engel roept. De tuin wordt rood
als bloed en rood worden nu alle bloemen.
Ik reik mijn handen naar de dood
en hoor het kind de vogels met hun namen noemen.

Ook in dezelfde sereniteit voltrekt zich het einde. Zó sreen is dit afscheid van de wereld zelfs dat, ondanks de gruwelijke aard van de ziekte, de dood niet bij naam genoemd wordt : het is de reine, pueriele Engel die haar komt roepen. Niet de angstig schreiende Engel van Rilke, die in de Duineser Elegien zulk een belangrijke plaats inneemt, of niet de Wraakengel van het Laatste Oordeel. En dan, het is alsof er een mirakel gebeurt : de tuin wordt rood en in de tuin alle bloemen. Zelfs het kind komt door zijn aanwezigheid in de laatste versregel het vredige, gelaten karakter van dit doodsgebeuren bevestigen.

Nu, volmaakt is dit gedicht niet. Maar het doet méér dan ons bevredigen, het verrast ons, en dat zegt genoeg.

Aan de hand van al deze gegevens is het uiteindelijk mogelijk, zonder hem over het paard te tillen of zonder hem te onderschatten, de plaats en de betekenis van Pieter Aerts te bepalen in de jongste dichtersgeneratie. En u weet evengoed als ik dat het én moeilijk én gevaarlijk is een jonge dichter te willen situeren, wiens talent ten overstaan van het lezend publiek nog niet ten volle bevestigd werd, doch die alleen nog maar de aandacht heeft getrokken door het publiceren van alleenstaande gedichten in verspreide tijdschriften, door de bekroning van een gedicht of door een zelfbewust en vertrouwen inboezemend debuut. Welnu, wanneer ik me, niettegenstaande dit alles, toch laat verleiden om hem te situeren, dan is het omdat ik persoonlijk overtuigd ben van

de waardevolheid van zijn talent, die me duidelijk is geworden door een overzicht van zijn gepresteerd werk, gepubliceerd en niet-gepubliceerd (en dit laatste is waarschijnlijk omvangrijker dan het eerste), en door de ervaringen welke ik over hem heb opgedaan in de persoonlijke omgang.

In de hedendaagse poëzie onderscheidt men in hoofdzaak twee stromingen: aan de ene zijde de pioniers van de onwezenlijke, onaardse droompoëzie, die een onbestemde drang naar uitdrukking van religieuze gevoelens insluit alsmede een soort van aan zichzelf vreemde hypochondrie; aan de andere zijde de pioniers van de rationeel-doordachte, relativistische en wijsgerig gerichte poëzie, veelal een poëzie van twijfel of verloochening en van crisis, geloofscrisis. De eerste stroming, deze van de transcendente droompoëzie, releveert bij ons tal van namen, waaronder op de eerste plaats Buckinx en de zoveel jongere Reninca, verder de stemmingsvolle Adriaan Magerman, de naar de geest romantische Anton Van Wilderode, de elegische Frank Meyland en misschien de veel te vroeg gestorven, in de knop gebroken Hendrik Brehmen — er zijn er nog andere, oneindig in getal. Tot de dichters van de tweede stroming, de stroming van de rationele, wijsgerige opbouwers en neerhalers, zou ik durven rekenen Remi De Cnodder, Hugo Wauters, Erik Van Ruysbeek. Marcel Polfiet, Pieter De Prins, en ook hier dringen zich vanzelfsprekend nog ettelijke andere namen op. Er zijn trouwens tegenwoordig meer namen dan dichters. Tussen deze beide stromingen in treffen we nog andere sferen aan, synchretismen van beide of uitlopers ervan.

De groep dichters van de Aarschotse Kunstkamer vormt een merkwaardig verschijnsel op zichzelf: dichters van beide stromingen zijn er inderdaad opgenomen en spreken zich, in weerwil van een regelmatig en vruchtbaar contact, op een eigen zelfstandige wijze uit. Ik noemde reeds De Cnodder en Wauters als vertegenwoordigers van de poëzie van twijfel, ontgoocheling en crisis, en het is dan ook eigenaardig aan de andere zijde zich een Jos Murez te zien bewegen als vertegenwoordiger van de irreële, transcendente poëzie, en last but not least een Pieter Aerts.

En hier ben ik aan het trefpunt. Aerts behoort in wezen inderdaad tot deze richting van onwezenlijke, on aardse schoonheid, versterkt door een bestendige uitdrukking van vage weemoed en een onbestemde hunker naar het « numinöse hinter den Dingen ». Maar méér nog dan om het even wie van de andere jongeren die bij deze richting kunnen ingedeeld worden, is Aerts een alleenstaande, zelfstandige figuur — alleenstaand in dié zin dat hij, op zichzelf toegewezen, gedeeltelijk buiten de invloed van de grotere magneten in deze richting blijft, en zelfstandig in dié zin dat hij, vertrouwend op zichzelf en in stilte werkend en experimenterend, een eigen opvallend stemvolume krijgt. Deze zelfstandigheid sluit in géén geval in dat Aerts buiten elke invloed zou gestaan hebben of nog zou staan, wel het tegendeel, want ik herinner me dat hij heel wat geofferd heeft aan de Franse expressionisten, en hij ons aan een Van Ostaejen, een Moens, een Buckinx en een Elsschot, en nu nog meen ik te weten dat een Decorte, een Daisne of een Jonckheere sporen achterlaten in zijn werk, al blijken deze sporen vager en minder veelvuldig voor te komen onder de stille, rustige glans van de eigen groeiende persoonlijkheid. Gedichten zoals bijvoorbeeld Mezadja en Rita Marita wijzen nog zeer duidelijk, zoals ik reeds terloops aanhaalde, op de invloed van Van Ostaejen. Ik zou ook hier weer kunnen illustreren, maar daartoe ontbreekt werkelijk de nodige tijd.

U ziet dus dat onze laureaat reeds een eigen plaats inneemt, een plaats die, in vergelijking met en in verhouding tot de vele openstaande plaatsen en het nog veel groter aantal onwaardige kandidaten, tamelijk belangrijk is, al kunnen we nog niet met zekerheid zeggen dat geen enkele schok hem van die plaats zou kunnen verdrijven.

Ik heb getracht zo onbevooroordeeld mogelijk Aerts te benaderen, wat tamelijk moeilijk was, omdat ik herhaaldelijk het gevaar liep door mijn eigen geestdrift en liefde voor het werk van deze verdienstelijke jonge dichter meegesleept te worden. Maar zo ik er dan toch in gelukt ben een objectief beeld op te hangen van de betekenis en de waarde van Pieter Aerts ten overstaan van zijn

generatie, dan heb ik het doel bereikt dat ik bereiken wilde en ben ik meer dan tevreden.

Iedereen zal met mij wel akkoord gaan dat de keuze van de jury rechtvaardig geweest is, al geeft het bekroonde gedicht nog een vrij onvolmaakte gedachte van Aerts' kwaliteiten als dichter. Het is in ieder geval aan de Aarschotse Kunstkamer dat de eer toekomt een veelbelovend en talentvol dichter in het licht geplaatst te hebben, de Aarschotse Kunstkamer die reeds lang haar ontdekking heeft aangekondigd door de uitgave van Aerts' eersteling op zich te nemen. Een dubbel succes dus, niet alleen voor Aerts zelf, maar ook voor de Kunstkamer.

Het is ook een veelbetekenend toeval dat uit een massa van inzendingen drie gedichten werden te voorschijn gehaald die alle ondertekend waren met de deknaam « Pax Hominibus », en die bij nader toezicht niet waren toe te schrijven aan drie verschillende dichters die bij toeval dezelfde deknaam gekozen hadden, doch aan één enkele: Pieter Aerts. Hier speelde het toeval een zelfbewuste rol, een weinig geholpen door de feilloze aesthetische smaak van de juryleden, de heren De Cnodder, Polfiet en De Schuyter, welke laatste heilaas, zoals we weten, deze Kulturdagen niet meer heeft mogen beleven, op onverwachte wijze uit het leven weggenomen na een langdurige ziekte. Misschien is dit onbewust zijn laatste grote zending geweest: een verdienstelijk talent te helpen ontdekken.

Ward RUYSLINCK.

20 Juli 1952.

Dit is n° 28 der Galerij-reeks, verschijnend onder de auspiciën der A.K.K., onder de redactie van Marcel Polfliet.

Redactie : 45, Laarstraat, Nederokkerzeel (bij Kortenberg).

Pieter Aerts is de laureaat van de poëzieprijs 1951, welke door de A.K.K. werd uitgeschreven. De Cultuurdagen, op 19 en 20 Juli te Aarschot gehouden, boden een gelegenheid om de uitreiking officieel te laten plaats vinden, wat geschiedde tijdens een ontvangst op het Stadhuis. Te dier gelegenheid hield dichter Ward Ruyslinck, auteur van « De Citer van Tijn » en « Het Huis onder de Beuken », een voordracht, die thans het licht ziet.

1951

DE GALERIJ